ולתחוב אגרופו בתוכו ולחקוק נר שעושה כלי ותימה א"כ פשיטא

שנגמרה מלאכתן הואיל והוי כלי והא

כיון דהוי קודם אפייתו בתנור ד אם

כן הוי כלי אדמה וכלי אדמה אין

מקבלין טומאה לכן נראה לפרש דאין

פוחתין את הנר שכך רגילין לשום

באוירו קודם אפייתו קש או דבר

אחר כדי לשמור האויר בשעת אפייה

שלא יפלו המחיצות יחד ויסתום האויר

ולאחר אפייתו קלת מסלקין אותו

דבר שבתוכו ועל זה קאמר אין פוחתין

את הנר כלומר שאין מסירין מה

שבתוכו דהוי כמו גמר כלי ונגמרה

מלאכתו ולפי שרגילין לאחר שסלקו

מה שבתוכו שמחזירין אותו לתנור

כדי ללרפו היטב קאמר בגמרא מאן

תנא דפחיתת נר מנא הוא וקאמר

ר"מ היא דקאמר דמקבלין טומאה

כשסלק מה שמשימין בתוכו אע"פ

שלא החזירו אותו עדיין לתנור אלמא

דפחיתת גר היינו גמר כלי ורבי

יהושע קאמר משילרפו בכבשן דאינו

כלי עד שיחזיר אותו לתנור כדי

לנורפו אם כן לדידיה פחיתה

דאסור דאפילו אין עושה כלי גמור מ"מ אסור להתחיל את הכליב

ל) שבת קמו. עירובין לה. [תוספתה דשבת פט"ו], נו עלממו לג.ו שבת וכח:ו ב) ולממו לג.ו שבת וכח:ו ד) ובתוספתא כ' יהודה). ה) עדיות פ"ג מ"ה ע"ש, ו) ברכות כו:, ו) [רש״ם מ"ז]. **ק**) עי' תוי"ט ספ"ז ל ון, מא על לוף ט ספי ז דכלים, ט) [מצורע מכילתא דובים פרשתא ג], י) [בקרא כמיב וכלי חרשו. כ) וודף לח:], () בתורת כהנים עיין רש"י ויקרא טו יב, מ) [חולין קכד: ועיין תוס' שבת פד: ד"ה שטהורים ורש"י שם קכו. דעיין מוט שכמ פי. ד"ה שטהורים ורש"י שס ד"ה ודין ועוד רש"י ב"ק כה: ד"ה פכין], () [גיטין סא:], ס) [נדה דף ה:],

לעזי רש"י קרוייזי"ל [קרוישו"ל].

מוסף רש"י

פתיל. רננ"ר.

רבינו חננאל

ואוקמה שמואל שבת. לר׳ נחמיה דאמר אפילו

בשבת מתיר ומפקיע וחותך והאי תנא תני ושל כלים בשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך: הא מני רבי נחמיה היא. כלומר לעולם מותר להפקיע ולחתוך דאין בהם משום סתירה ולהאי תנא גופיה אם יכול להפקיע ולנתק בידו שרי והא דקאסר משום טלטול סכין קאסר ורבי נחמיה היא דאמר

בערובין (דף לה.) אפי׳ תרווד ואפילו

טלית אין ניטלין אלא לצורך תשמיש

שהן מיוחדין לו וסכין לאוכלין הוא

דמיוחד ולא לחותמות ובהא לא

סבירא ליה לשמואל כוותיה: אי הכי.

דרבי נחמיה היא: שבות שבת.

דטלטול שבות הוא ולא החמיר

בטלטול יום טוב כבשל שבת: מסיקין

בכלים. דבני טלטול נמיז נינהו

ומטלטלן נמי להסיקן: אין מסיקין

בשברי כלים. שנשברו בי"ט דהשתח

לא חזו לטלטול ואי משום דחזו להסקה

אתמול לא להכי קיימי: מסיקין בין

בכלים כו'. דלית להו מוקלה: אין

מסיקין לא בכלים. דאין ניטלין אלא

ללורך תשמישן וכ״ש בשברי כלים

דנולד הוא. והא רבי נחמיה היא

ומציעתא ר"ש וקמייתא רבי יהודה

וש"מ ביו"ט א"ר נחמיה דהא הסקה

ביו"ט קאי: מרי מנאי. חד אמר

שני ליה שבות שבת משבות י"ט וחד

אמר לא שני ליה: מתנר' אין

פוחתין את הנר. ליטול אחד מן

הבילים של יולר ולתחוב אגרופו

לתוכו לחקוק נר קרוייזי"ל בלע"ז מפני

שעושה כלי: ואין עושין פחמין.

דאינהו נמי כלי נינהו לצורפי זהב

ופתילה נמי כלי היא להדלקה שלריכה

עשייה ותקון: **חומכן באור.** בגמרא מפרש מאי שנא אור מסכין:

בבו' דפחיתת נר מנא הוא. קודם

שלרפו בכבשן: משנגמרה מלאכתן.

חקיקתם: משילרפו. משיחוקם ע"י

לירוף האור בכבשן. מלרף בלשון חכמים

מחזק ומקשה כלי חרס וכלי מתכות בדבר

: המחזקן בין (ביד) [במים] בין באורי

וממאי. דס"ל לר"מ בנר כשאר כלי

חרם בשלמה שהר כלי חרם גדולים

הם ואם אינן ראויין למים וליין ולדבר

לח מפני שממחן חזו מיהו לדבר יבש

כגון פירות אבל נר קטן הוא וכי לא

חזי למלתיה למאי חזי ומשני חזי לקבולי

ביה פשיטי: איכא דאמרי אמר רב

גליון הש"ם גמ' אר"י ר' מאיר היא. :עיין ר"ש פ"ב מ"ד דכלים

מסיקין בכלים. ביו"ט שהרי ראוין לטלטל ויטלטלס ויתנס לתוך האור (שבת קכד:). ואין מסיקין בשברי כלים. דהוו להו מוקלין ולא חזו לטלטול או: בשברי כלים שנשברו בו ביום דהוו להו נולד (שם כח: קמג.). להזיע. נכנס להזיע מחמת חום בית המרחץ ולא נתן עליו מים, וקודם גזירה. עד שלא גזרו על הזיעה

מוסף תוספות

א. פחיתת הגר ששוקע אצבעו בביצים ועושין בהן בית קבול. רשנ״ח. ב. ואמאי אמרינז בגמרא ב. ואמאי אמו נן בגמו א מאן תנא דפחיתת כלי משוי ליה מנא. תר״פ. ג. ר"מ היא, דתנן כלי חרס. לשנ״לו. ד. אין זה . כלי חרס. שס. ה. ווןצמיד פתיל הוא דמקבל טומאה בהיסט משום שיש לכלי תוך אלא שהוא צמיד

[ופרקינן הוא דאמר כי האי תנא דתניא חותמות מפקיע ולא חותך אחז שבת ואחד יו״ט. ושבכלי בשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך ביו״ט מתיר ומפקיע וחותד]. טוניו ומפקיע וווווק]. הא [סיפא] דלא כשמואל, דשמואל אמר חותמות שבכלים מתיר ומפקיע אינו ניטל בשבת אלא לצורך תשמישן, לפיכך אסור בשבת ליטול סכין

הוא דאמר כי האי שנאל האמר לעיל דאמר דאמר כי האי תנא דאמר נמי בחותמות שבקרקע דאפילו ביו"ט אין מפקיע: **חרלת לך רישא.** דמלתא דשמואל בחותמות שבקרקע דמסייע ליה האי תנא: סיפא קשיא. דאמר שמואל ושל כלים אפילו

וע"ק מאי קא אמר עלה בגמראג מאימתי מקבלין טומאה משעה הוא דאמר כי האי תנא דתניא חותמות שבקרקע מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך אחד שבת ואחד יו"ם ושבכלי בשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך ביום מוְב מתיר ומפקיע וחותך תרצת לך רישא אלא סיפא קשיא הא מני ר' נחמיה היא ¢דאמר כל הכלים אין ניטלין אלא דרך תשמישן אי רבי נחמיה מאי איריא שבת אפילו יום מוב נמי וכי תימא שניא ליה לר' נחמיה בין שבות שבת לשבות יום מוב ומי שניא ליה והתני חדא מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים ותניא אידך מסיקין בין בכלים בין בשברי כלים ותניא אידך אין מסיקין לא בכלים ולא בשברי כלים ומשני לא קשיא הא ר' יהודה הא ר"ש הא ר' נחמיה תרי תנאי ואליבא דר' נחמיה: מתני' באין פוחתין את הנר מפני שהוא עושה כלי יואין עושין פחמין ביום מוב יואין חותכין את הפתילה ר' יהודה אומר חותכה באור: גמ" מאז תנא דפחיתת נר מנא הוא °אמר רב יוסף ר' מאיר היא דתניא יכלי חרם מאימתי מקבל מומאה משנגמרה מלאכתו דברי ר' מאיר ר' יהושעָי אומר יּמשיצרפו בכבשן א"ל אביי ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר' מאיר התם אלא דחזי לקבולי ביה מידי אבל הכא למאי חזי לקבולי ביה פשימי איכא דאמרי אמר רב יוסף ר' אליעזר בר' צדוק היא דתנן יאלפסין חרניות מהורות באהל המת וממאות ∘ במשא הוב ר' אליעזר בר' צדוק אומר אף מהורות במשא הזב לפי שלא נגמרה מלאכתן א"ל אביי דלמא עד כאן לא קאמר רבי אליעזר ברבי צדוק התם אלא דחזי לקבולי ביה מידי אבל הכא למאי חזי

לקבולי ביה פשיטי תנו רבנן אין פוחתין

את הנר ואין עושין אלפסין חרניות ביום

מוב רבן שמעון בן גמליאל מתיר באלפסין

חרניות מאי חרניות אמר רב יהודה ערניות

מאי ערניות אמר אביי צעי חקלייתא ואין

עושין פחמין פשימא למאי חזי תני רבי

חייא לא נצרכה אלא למוסרן לאוליירין לבו

ביום ובו ביום מי שרי יכדאמר רבא להזיע

וקודם גזרה הכא נמי להזיע וקודם גזרה: ואין

חותכין את הפתילה לשנים מ"ש בסכין דלא

הסט מאבראי לא בעי חוך וקסבר ת"ק כלי נינהו הואיל ומשתמשין בהן כמות שהן הלכך מקבלין טומאה בדבר הראוי לטמאן: ר"א אומר. אין להם שום טומאה דלאו כלי נינהו: לפי שלא נגמרה מלאכסן. חקיקתן הא נחקקו מטמאות. מדאפלוג באלפסין

אלמא לר"א חקיקה משויא להו מנא: דחזי לקבולי מידי. משנחקקו ומיהו קודם חקיקה לא דסופן ליחקק: לאוליירין. מחמי חמין

ומרחלאות ואע"ג דללורך י"ט הן עושין: מי שרי. להחם והלא גורו על הרחילה במסכת שבת (דף מ.ס) ואפילו הוחמו מבעוד יום

וכל שכן להחם חמין לא הותר מעולם: להוע. מכנים הפחמים לתוכו ובני אדם נכנסין ומזיעין. וקודם שגזרו על הזיעה נשנית משנה זו:

דקמתקן

הוה שריא: אלפסין חרניות מהורות באהל המת. פי׳ רש״י קערות

של עיירות ואינן מקפידין על כלים נאים ומיד כשנפשט הכלי של חרם אוכלין בה ואין ממתינין עד שתתחקק ותלרף באש והן טהורין באהל המת שאין להם תוך ובעינן כלי פתוח וטמאות במשא הוב דהוב מטמא כלי חרס בהסט כדנפקא לן 0 מכלי חרס אשר יגע בו איזהו מגעו שהוא ככולו הוי אומר זה הסטו דלא בעינן

תוך ותימה דהואיל דאין להם תוך היכי מטמא בהסט הא אמרינן ^{מ)} כל שאינו בא לכלל מגע אינו בא לכלל הסטה לכך פי׳ ר״ת ערניות יש להן תוך אלא שמכוסות למעלה ועומדות ליפתח ואותם של כפרים אין מקפידין ואוכלין כך עליהן וטהורות באהל המת דהא כלי נמיד פתיל טהור באהל המת ומיהו טמאים בהסט הואיל ועומדין ליפתח כדאמרינן 0 גבי למיד פתיל שמא תסיטם אשתו וקאמר נמי 🖜 כלי למיד פתיל נצול באהל המת ואינו ולול במעת לעת שבודה: וקטמא

יוסף. מתני׳ דקתני פחיתת הנר מנא הוא ר"א ברבי לדוק היא דאמר לפני חקיקה לאו מנא הוא אבל חקיקה משוי ליה מנא: אלפסין הרניות. מפרש לקמן קערות של בני עיירות שאינן בני כרכים גדולים ואין מקפידין על כלים נאים ומשנפשטה הקערה של חרם אוכלין בה בשר ואין ממתינין עד שתחחקק ותצרף בכבשן: טהורות באהל המת. דלגבי אהל המת בעינן תוך לכלי חרם דכתיב וכל כלי פתוח (במדבר יט) משמע דיש לו פתח וכן לכל טומאת מגע: וטמאות במשא הוב. שהוב מטמא כלי חרם בהסט דנפקא לן בחורת כהנים יי מוכל כלי חרש אשר יגע בו הזב וגו' (ויקרא טו) ודרשינן התם זה הסטו וכיון דמטמי ליה

לקממקן הקירה מותר, איר תעים במאין שם אויר, אבל יש שם אויר משליכה לאויר ודיו. אין עושין פחמין אפילו לאוליירין שצריכין במאין שם אויר, אבל יש שם אויר משליכה לאויר ודיו. אין עושין פחמין אפילו לאוליירין שצריכין לחמם המרחץ בו ביום כדי להזיע, שהיתה שנויה קודם גזירה מותר. ירושלמי א״ר נסא ויאות כן אנן אמרין הדא קלוריתא שרי (מינה) [מושיף] ומכחל מינה ביו״ט. א״ר מנא כאן לשימור כאן לרפואה.

אסור בשבת ליטול סכין "רי שקן היהוד איר ביה היהוד להפקיע או לחתוך בה, להפקיע או לחתוך בה, והליבא דהאי תנא דתני דשני ליה לר' נחמיה בין שבות דשבת לשבות דיו"ט, אבל (סיפא) [רישא] ההא מתניתא מסייע ליה לשמואל דקתני (סיפא) [רישא] חותמות שבקרקע מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך אחד שבת ואחד יו"ט כשמואל. [מתנ"] אין פוחתין את הנר מפני שעושה כלי. ואמרינן מאן תנא דפתיחת

לאוין סה טוש"ע א"ח סי

עין משפמ

גר מצוה

מחיץ טא טוש ע ט ט ט ס מקא סעיף ו: בח ב מיי' פ"ד מהלכות יו"ט הלכה ח סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי

מקיד סעיף ז: בש ג מיי שם הלי ז סמג א מיי שם היי ופמג שם טוש"ע שם סיי תקב סעיף א:

ד מיי׳ וסמג שם טוש״ע א"ח סי' תקיד סעיף ח: לא ה מיי' פט"ו מהל .. מייי פט"ו מהלי כלים הלכה א:

רבינו חננאל (המשך)

הנר משוי ליה מנא, אמר רב יוסף ר' מאיר היא, דתנן כלי חרס מאימתי מקבל טומאה. ר' מאיר אומר משתיגמר מלאכתו. אוכון משוניגבוו מקאבונו, יכיון שפחת לו מקום לצוק בתוכו שמן, כבר נגמרה מלאכתו. וחכ״א עד שיצרפנו בכבשן. פירוש זה הנר שהוא פתוח לקבל שמן, שווה פונודו לקבל שכן, אין מוציקין בתוכו עד שיצרפנו בכבשן ויכשר להדליק בו. ודחה אביי להא דרב יוסף ואמר, דילמא עד כאן לא קאמר ר׳ מאיר התם משנגמרה מלאכתן הוי כלי ומקבל מלאכתן הוי כלי ומקבל טומאה, אלא משום דאע"ג דלא חזי למיכל ביא חזי למיכל ביה ולאשתמושי בגויה עד שיצרפנו בכרייי ב. ב.בשן, השתא מיהא חזי לאנוחי בגויה מידי. הכא האי נר קודם שיצרפנו בכבשן למאי חזי. ופרקינן הכא נמי כיון שעשה לו פתח חזי לקבולי ביה פשיטי. רב אשי מתני לה הכי צדוק [היא], דתנן אלפסין חרניות טהורות באהל אומר אף טהורות במשא הזב, לפי שלא נגמרה מלאכתן, פירוש אילו אלפסין חירניות סתומות הן, דתניא אין פוחתין . הלפסין סתומים, רשב"ג מתיר. גרסינז בירושלמי מעיו"ט לא יפחתם ביו"ט מפני שהוא כמכשיר וכליז ביו״ט, ורשב״ג מתיר, תמן תנינן ועל אלפסין חרוניות שהן טהורות כו', אתייה דתמן, ודיחידאה דתמן בסתמא דהכא. כלי חרש סתום אינו מטמא באהל המת שנאמר יכל כלי פתוח, אבל מטמא במשא הזב כי כלי הוא אע״פ שאין פתוח, ור׳ אלעזר בר׳ צדוק אומר אינו כלי עד שיפתח, ופתיחתו היא גמר מלאכתו. צעי חקלייתא. פירוש קדירות של בעלי כפרים. ירושלמי ר' כא כשם רב יהודה פירוש מלשוז ליחכה נירו מכבין את הבקעת בשביי לחוס עליה. ואם בשביל